

tíðindablaðið
sosialurinn

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurinn
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Bladfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurinn
Prent: P/f Pressan 1981

oddagrein

Vónbrot

SAMRÁÐINGARNAR millum teir báðar stórveldaleiðararnar, Gorbachev og Reagan í Reykjavík leygdaginn og sunnudagin endaðu úrslitaleysar. Hóast langt varð rokkið í samráðingunum millum tey bæði stórveldini, so var tað avgerðin hjá amerikanarum um at tvihalda um rúmdarverjuætlanina, sum gjørdi heilt av við allar vónir um at røkka til eitt ítøkilig úrslit.

VIT høvdu annars væntað okkum okkurt burtur úr fundinum millum teir báðar leiðararnar. Serstakliga russar vísu seg hugaðar fyrri at røkka ítøkilig úrslit, meðan Reagan alla tíðina hevur verið meira varin.

TAD er tann sonevnda stjørnu-krigsætlanin hjá amerikanarum, sum nú helst einaferð med alla hevur sett kilar í avvápnaðarsamráðingunum millum stórveldini. Hverjar fylgjar hetta kann hava fyrri heimsfriðin kunnu vit bert gita okkum til. Men greitt er, at hetta er eitt stórt afturstig fyrri royndirnar at skapa linna í heiminum.

TAD skilt á øllum brøgdum, at tað er ikki bert Ronald Reagan, sum stýrir USA ella fyrri tað gongdina í øllum heiminum. Tað er tann militariseraði amerikanski ídnaðurin, sum í veruleikanum stýrir øllum. Vit sóu áhugaverda sending í føroyska sjónvarpinum seinasta leygarkvöld um júst leiklutin hjá tí amerikanska ídnaðinum og stórfyrirtekunum í framleiðsluni av nýggjum vápnunum. Her er talan um so stórar peningaupphæddir, ið longu eru settar av til hetta vápnaprojekt, at tað eru fá av okkum, sum í veruleikanum duga at ímynda okkum tær.

Í SOMU sending kom fram, at amerikansku borgararnir vórðu tiknir á bóli, tá ið teir finga at vita um stjørnukrigsætlanina. Í langa tíð hevur verið arbeitt við hesi ætlan og bert høgstandandi hernaðarligir persónar umframt peninga- og ídnaðarmenn í USA saman við nokrum fáum politikarum vísu um hesa ætlanina, tá ið hon so varð almannakunngjørd, og rætt og slætt kroyst niður yvir amerikanska skattagjaldaran, sum als ongan móguleika hevur havt at siga sína hugsan um hetta vápnaprojekt. Og tað kalla »tey demokrati«!

VIT finga eisini at vita í sendingini um stjørnukrigsætlanina, at so nógvur peningur og so nógv orka verður lögð í hernaðarligu granskningina, at vanlig civil granskning er fyrri stórum bakkasti. T.v.s. granskning, sum snýr seg um at gera hesa okkara verð til eina betri verð hjá øllum at liva á. Alt verður ístaðin satsað uppá hernaðarligu dubbingina.

ER FUNDURIN í Reykjavík ein ósigur fyrri friðin, so er hann ein enn størri ósigur fyrri Ronald Reagan, sum ætlaði sær at fara í søguna sum friðarinnar forseti. Hver mannsál dugir nú at siggja, at Reagan alla tíðina hevur havt ætlanir um at økja um hernaðarligu styrkina hjá USA — trýstur og/ella hjálptur av tí peninga-sterka hernaðaríðnaðinum — við tí fyrri eyga, at USA skal ikki bert vera heimsins sterkast atjóð, men so nógv nógv tann sterkasta. Hetta samsvarar annars illa við orð Reagans um, at besta trygd móti kríggi er hernaðarlig javnvág millum stórveldini.

jamú

Arnstein Niclasen, býarplanleggjari?

Enn einaferð ber til hjá fólki at lesa um A.N. og hansara sjálvrós og rættvisgerð í sínum sjálvkravda arbeiði á landsverkføðingsstovninum.

Lat tað verða sagt beinvegin, A.N. er ikki býarplanleggjari á nakran hátt, hvørki í útbúgving enn minni í arbeiði sínum. Tað mesta hesin teknikumútbúni maður kennir til um býarplanlegging, er úr elligamlari bók nevnd »Byplanlægning« og frá planleggjaraskeiði, ið hann so gjarna vil eitast at hava luttið á í Svøriki.

Hesin óhugnaligi maður, ið allarfyrr spyr ein hvør ið foreldrin eru, var at byrja við í teknisku umsiting Klaksvíkar býráðs. Her kundi hann av ymsum ivaleyst vælgrundaðum orsökum ikki brukast. Heldur ikki hjá Pihl og Son var hesin superkvalifiseraði maður nýtligur, og sama var á havnaðeildini hjá landsverkføðinginum. Í Dagblaðnum frá 8. okt. roynir hann annars, sum vant, at taka æruna av ivasomu ætlanini um havnar- og vinnuøki á Sundi frá 1980, sama ár sum hann noyðdist at fara frá havnardeildini vegna samarbeiðstrupulleikar sjálvandi.

Síðan hevur hann við hjálp frá Mikkjali Helmsdal nápað seg inn í eitt arbeiði ið væltúðugvin arkitektur hevði undir hond. Ætlanin var í byrjanini at Arnstein skuldi ganga arkitektinum til handa, men var hetta sjálvandi vanvirðandi fyrri ein so dugnaligan og heiðursginnan mann. Ivaleyst hevur Mikkjal hugsað um móguligar fyrimunir við at hava ein býráðslim sum deildarleiðara aftan fyrri leiktjaldið.

Í dag hevur A.N. við vælsignilsi frá Mikkjali Helmsdal so sína egna deild á almenna stovninum, og nevnir hann hana »Plandeildin«. Frá sept. 1983 til okt. 1984 hevði eg tað fragt at koma inn á hesa deild og siggja hvussu arbeitt varð. Ikki sást nógv til »stjóran«. Um hann ikki hevði vitjan av partamanninum Poul Mikkelsen í vanligari arbeiðstíð, so var hann á fundi í SEE ella byggip og býarskipanarnevnd býráðsins ella løgtingsins, ella kanska ein avstressandi túr uttanlands í so nevndum almennum ørindum.

Tað er sjálvandi heilt greitt, at einki skilagott kann spyrjast burtur

hjá hesum ráðarika persóni, og als ikki tá ongar kvalifikatiónir eru til staðar. Soleiðis er eingin linja í arbeiðinum. Mál fyrri mál verður avgreitt ella lagt í skuffuna, og heilt avgerandi er, hvør ið umsøkjari er. Argumentatiónin reosaklig, og miðað verður altíð eftir egnum áhugamálum, soleiðis at støðið undir stóli hansara ikki er at flyta.

Oteljandi dømi eru hvussu hesin einglabeiggin hevur hildið einstaklingar kring alt Føroya land niðri í rununi, soleiðis at teir ongan móguleika hava havt fyrri at menna sitt privata arbeiði og livibreyð. Somuleiðis er við teimum minni kommununum. Her hevur hann valkað sær í avgerðarrætti hjá bygðaráðslimum um hvat átti at verið gjørt og hvat ið ikki var ráðiligt — eftir hansara hovdi.

Eg skal bert taka nokur fá dømi fram, ið vísa munna hjá hesum »dámliga« persóni (si mynd í Dagblaðnum frá 8. okt. síðu 19).

Í meiri enn tvey ár eydnadist tað honum, uttan at Mikkjal Helmsdal var vitandi um málið, at kroysta ein umsøkjara við egnum virki. Hesin hevði umsókn liggjandi til viðkan og nýnnrættan av økinum, og sjálvt um allar treytir kundu lukast, so varð honum noktað at byggja ut. Argumentatiónin var heilt vitleys, og hoyrði so als ongum býarplanleggjara til. Málið fór til sakførara og endaði á borðinum hjá lögmanni. Mikkjal bleiv kallaður út í Tinganes at standa skularætt. Tað kom tó ikki so langt, tí Mikkjal avgreiddi málið pr. telefon, tá hann varð kannaður um tað.

Hvor havnarborgari kennir ikki Mannbrekkuna? Hesa er Arnstein meistari fyrri. Ein vegasteinur við halli langt upp um 150%, ið helvtina av árinum verður brúktur at skreidda á hjá børnum.

Í Vágnum liggur ein sera vøkur bygd. Bø. Her hevur Arnstein trumlað ein ófantaligan, yvirvaksnan veg niðan til eina útstykking uppá uml. 10 sethúsagrundir. Ein ætlan ið er ein háðan móti teimum fólki ið her búgva.

Eg kundi hildið fram við øðrum dønum, men lat tað liggja til eina aðru ferð.

Lag meg enn einaferð minna serstakliga allar bygðaráðslimir kring landið um, at Arnstein Niclasen ikki er býarplan-

leggjari, og verður tað neyvan aldrin. Í nógv ár hevur hann valkað sær í bygðskipanum á almennum stovni, skipanir hann hevur framleitt, og síðan sent til ymsar kommunur kring landið, fyrri seinni sjálvtur at góðkenna tær í løgtingsins byggip og býarskipanarnevnd.

Hetta er maðurin í einum nálaureyga. Hann arbeiðir ikki eftir nokrum reglum, men eftir egnum áhugamálum. Í smáum málum er hann inhabilur, meðan øðrvísi er í størri, týðandi málum.

Tað er heilt avgerandi neyðugt at hesin maður verður settur uppá plass skjótast til ber, um nakað skal spyrjast burtur úr menningini á bygdunum.

Vit eiga at gera sum onnur Norðurlond og seta á stovn eina deild við einum landsarkitekti. Hesin eigur at vera sjálvstøðugur stovnur ið skal umsita byggip og býarskipanarmál.

Hesin stovnur skal sjálvsagt verða leiddur av fólki við relevantari útbúgving og merkir tað arkitektur við býarplanlegging sum sergrein, av tí orsök, at hetta er tann breiðasta útbúgvingin á økinum.

Kári Thomsen

NÚ er at spennast
BELTINI

Beckers

**TYGARA
YNSKI —
OKKARA
UPPGÁVA**

BECKERS MÁLING
Tel. 13657. Tórshavn